

επροβοδοῦσαν, ᾠποδιάβαζαν τοὺς ξενιτεμένους αὐτόθι. 1,67. Συνών. ἀποβγάλλω 2, κατευοδώνω, ξαποσιτέλλω, εβγάζω, ξεβγάλλω, ξεπροβοδώνω, παραβγάζω, υναποβγαίνω. 3) Ἀπομακρύνω, ἀποπέμπω τινὰ ὑσχήμω Κύπρ. Μύκ. — Κορ. Ἄτ. 4,27: Μέσ' ἔς τὸ μεσ'μέρ' ἔς ᾠποδιάβασα (ἀπράκτους ἀπέπεμψα) Μύκ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Σαχλίκ. Γραφαὶ καὶ στίχοι στ. 295 (ἐκδ. Wagner σ. 74) «γελᾷ τον τὸν παντέρημον ὡσάν μικρὸν ὠπέλλιν, | σάν νὰ τὸ ἐποδιάβαζεν ἡ μάννα με παστέλλιν» καὶ Διγεν. Ἀκρίτ. (Λαογρ. 9 (1926) σ. 321) «τότε ὁ ἀμιράς ἐέλοντας νὰ τοὺς ἀποδιαβάσῃ ἐγέλασέν τους καὶ εἶπεν...» Συνών. ἀποδιώχνω. 4) Καταπίνω ἀκουσίως Πόντ. (Κοτύωρ.): Ἐπέδᾳσε ἕνα ἐλαίας πιπίλ' (κουκκούτσι). 5) Ὑπανδρεύω, ἐπὶ κόρης ΠΠαπαχριστοδ. ἐνθ' ἄν. 4,12: Τῆς κόρης ποῦ ῥῥθε καιρὸς νὰ τὴν ᾠποδιαβάσ' καὶ νὰ τὴν ξεμακρένῃ ἀπὸ τὸ σπίτι της. 6) Φονεύω Κύπρ. Μύκ.: Μὲ μὲν ματσουκεῖν ἐποδιβάσαν τον Κύπρ. Τὸν ἀποδιαβάζ' τὸν ἄρρωστο ὁ δεῖνα (εἰρων. ἐπὶ κακοῦ ἱατροῦ ἀποσιτέλλοντος τοὺς ἀσθενεῖς εἰς τὸν Ἄδην) Μύκ. Συνών. ξαποσιτέλλω.

7) Περαιτῶ τὴν ἀνάγνωσιν σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Δὲν ἀποδιάβασα ἀκόμα τὸ βιβλίον ποῦ μοῦ ᾠδωσες σύνηθ. Ὁ παππᾶς ἀποδιάβασε ἕνα ἕνα καὶ ὡς τὴν ἄκρη τὰ γράμματα τοῦ ξορκισμοῦ (ἐκ παραδ.) Πελοπν. (Βαλτέτσ.) || Ἄσμ.

Κι ἀπῆς τῷ δ' ἀποδιάβασεν ὁ δάσκαλος ρωτῆ ἴσοι, νὰ ποῦ γε αὐτοὶ τὴ γνώμη δῶ γ' εἶδα βουλὴ νὰ πιᾶσῃ (τ' ἀποδιάβασεν ἐνν. τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστολὰς) Κρήτ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Σομ. β) Τελειώνω τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν τινὸς Ἰων. (Κάτω Παναγ.) Κύθηρ.: Ἄσμ.

Ὅταν μ' ἀποδιαβάσουνε καὶ τὰ κερὰ μου σβήσουν, τότε καὶ σύ, ἀγάπη μου, μέσα ἔς τὰ μαῦρα ντύσουν Κάτω Παναγ. 8) Ἐνταφιάζω τινὰ Κύθηρ.: Τὸν ἀποδιαβάσαμε. Συνών. ἀναπαρώνω 3, ἀνασηκώνω Α 2, θάφτω, κηδεύω, σηκώνω. Ἡ μετοχ. ᾠποδιαβασμένος = ὁ ὑπερβὰς ὠρισμένον χρονικὸν ὄριον, ἐπὶ καρπῶν Τῆν.: Ἀμα ναι ᾠποδιαβασμένο τὸ λῦθ', δὲ διὰν' περὶ (εἶναι ἄχρηστον πρὸς γονιμοποίησιν).

ἀποδιαβαίνω Μύκ. Πελοπν. (Λακων.) Σῦρ. κ.ἀ.—Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀποδιααίνω Κάρπ. ἀπογιααίνω Κάρπ. ἀποδιᾶβαίνω Πόντ. (Ἄμισ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.) ἀποδεβαίνω Πόντ. ἀποδιᾶαίνω Πόντ. ἀπιδᾶβαίνω Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.) ἀπιδεβαίνω Πόντ. ᾠποδιαβαίνω Κρήτ. Σίφν. ᾠποδιᾶβαίνω Πόντ. (Κοτύωρ.) ᾠπιδᾶβαίνω Πόντ. (Τραπ. κ.ἀ.) ᾠπιδεβαίνω Πόντ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. διαβαίνω. Οἱ ἀπὸ (ἀ)πι- τύπ. κατὰ παρετυμ. πρὸς τὴν προθ. ἐπί. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Ε 1094 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.)

Α) Μετβ. 1) Διέρχομαι τι καὶ ἀφίνω ὀπισθὲν μου, ἐπὶ ὄρους, ὑψώματος κτ., τὰ ὁποῖα διερχόμενός τις δὲν φαίνεται πλέον Πόντ. (Ἰμερ. Κοτύωρ. Χαλδ. κ.ἀ.): Ἐπιδέβεν τὸ ρακάν' (γῆλοφον) Χαλδ. Ἀπιδεβαίνω τὸ ραδὶν (ὄρος) Κοτύωρ. || Φρ. Ἐπιδέβεν τὸ ρακάν' (ἀπέθανε) Χαλδ. || Ἄσμ.

Ἀχπάσκουμαι ἔς σὴν ξενιτᾶν, κορ' ἰζόπα, δὲν καὶ λέτε, ἀπιδᾶβαίνω τὰ ραχᾶ, κάθεξ' νε καὶ κλαίτε (ἀχπάσκουμαι = ξεκινῶ, κορ' ἰζόπα = κοριτσάκια) Ἰμερ.

Εἷς μοναχὸς καλόγερος ραδία ᾠπιδᾶβαίνει κα' ἐμεῖς οἱ δῖλοι ἄρχοντες γιατί κα' ἀπιδᾶβαίνομ'

(κα' ἀπιδᾶβαίνομ' ἐκ τοῦ καὶ ἀπιδᾶβαίνομε) Τραπ.

Ἀμὸν ἦλος ἐφάνθες με καὶ ἀμὸν ἄετὸς ἐδέβες καὶ οὐσὰν ἐκαλοτέρεσα ραδία ἐπεδέβες

(ἀμὸν = καθὼς, ἦλος = ἥλιος, ἐκαλοτέρεσα = παρετήρησα καλύτερα) Χαλδ. β) Μεταφ. ἀποθνήσκω Καππ. (Φάρασ.): ᾠπιδέβη (ἀπέθανε). γ) Πορεύομαι, διατρέχω Μύκ.: Σὰν ἐποδιᾶβηνε μὲ ὦρα δρόμο (ἐκ παραμυθ.) 2) Παύω ἐνδιαφερόμενος περὶ τινος, ἐγκαταλείπω, ἀπαρνοῦμαι Πόντ. (Ἄμισ. Ἰμερ. Κοτύωρ. Κρώμν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.): Ὁ Θεὸς ἐπεδῆβε με Τραπ. Ἐπεδέβεν τὴν γυναῖκα ἀτ' Χαλδ. Ἐπεδῆβα τὴ δᾶσκαλικὴν (τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα) Τραπ. Αἴτικα λόγια ἀποδέβ' ἀτα (ἄφησε τοὺς τοιοῦτους λόγους) Χαλδ. Ἐπεδέβεν τὸν κόσμον (ἀτηρηνῆθη τὸν κόσμον) αὐτόθι. Ἐπεδῆβα τὸ ψέμαν (ἔπαυσα ψευδόμενος) Τραπ. Ἀπιδέβα με! (ἄφησέ με ἡσυχον, ξεφορτώσου με!) Πόντ. (Χαλδ. κ.ἀ.) || Ἄσμ.

Ἀπιδᾶβαίνω τὰ ραδᾶ, πάω ἔς σὰ θαλασσάκρᾶ

Πόντ.

Ἄλλο ἔς σὸ σπίτι σ' κα' ἐρχουμαι, ἔς σὴν αὐλᾶ σ' καὶ δᾶβαίνω, ἄλλην κόρην ἐγάπεσα, ἐσὲν θ' ἀπιδᾶβαίνω

(ἄλλο = πλέον) Χαλδ.

Β) Ἀμτβ. 1) Ἐξαφανίζομαι ἀπὸ τῶν βλεμμάτων τῶν παρατηρούντων με κάμπτων ὀπισθεν ὑψώματος, ὄρους, καμπῆς ὁδοῦ κτ., καθίσταμαι ἀφανὴς Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.): Ἄσμ.

Ἐλέπω σε καὶ δαίρονμαι, ἀπιδᾶβαίνεις καὶ κλαίω

Τραπ. Συνών. ἀπογέρνω Α 4, σκαπετῶ. β) Δύω, ἐπὶ τοῦ ἡλίου Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ. κ.ἀ.): Ὁ ἦλον ἀποδιᾶβαίν' καὶ στέκ' (ἀρχίζει νὰ δύῃ) Χαλδ. Ὁ ἦλον ἐπεδᾶβεν ἀπαδᾶ (ἀπεδῶ) Κοτύωρ. Συνών. βασιλεύω. γ) Παρέρχομαι τόπον τινὰ καὶ ἀπομακρύνομαι, ἀπλῶς παρέρχομαι καὶ ἐξαφανίζομαι Κάρπ. Πελοπν. (Λακων.) Σίφν. Σῦρ.—Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ.: Πάει περὶ, ἡ ἀποδιᾶβηκε Σῦρ. Ἡρῃσε ν' ἀποδιᾶβῇ ἀποδῶ αὐτόθι. || Ἄσμ.

Φωνὲς καὶ κλάματ' ἄκουσα ἔς τῆς φυλακῆς τὴν πόρτα, δὲν εἶπα καὶ ἄς ἀποδιᾶω, δὲν εἶπα καὶ ἄς περάσω

Κάρπ. 2) Ἐπὶ ἀψύχων, ἐκλείπω Κάρπ. Κρήτ. Πελοπν. (Λακων.) Σῦρ.: Ἀποδιᾶβαίν' ἡ φωτιὰ (ἀρχίζει νὰ ἐκλείπῃ) Σῦρ. || Παροιμ.

Ὁ σύντεκνος ἀπέθανε, τὸ μύρον ἀποδιᾶβῃ

(ἐπὶ τῶν διαλυόντων τὰς φιλικὰς σχέσεις εὐθύς ὡς τὸ ὑλικὸν συμφέρον ἐκλίπῃ) Λακων. || Ἄσμ.

Φά, καρδιά καμένη, χιόνι | νὰ σ' ἀπογιαοῦν οἱ πόνοι

Κάρπ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἄν. «κρατεῖ τη νὰ τζ' ἀποδιᾶβῇ ἡ λιγωμάρα καίνη».

***ἀποδιᾶβαμα** τό, ἀποδιᾶβμαν Πόντ. (Κερασ.) ἀποδέβμαν Πόντ. ἀποδιᾶβμαν Πόντ. (Κερασ.) ἀποδέαμαν Πόντ. ἀπιδᾶβμαν Πόντ. (Κερασ.) ἀπιδέβμαν Πόντ. (Χαλδ.) ἀπιδᾶβμαν Πόντ. (Κερασ.) ἀπιδέαμαν Πόντ. ἀπιδᾶβμαιμαν Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποδιαβαίνω.

1) Τὸ νὰ κάμψῃ τις γωνίαν τινὰ κτλ. καὶ νὰ γίνῃ ἄφαντος. Συνών. ἀποδιᾶβασμα 1, σκαπέτημα. 2) Παραίτησις, ἐγκατάλειψις.

***ἀποδιαβασέα** ἡ, ᾠπιδεβασέα Πόντ. (Ἰμερ. Κρώμν.) Ἐκ τοῦ ρ. ἀποδιαβάζω.

Ἀπομάκρυνσις, ἀποχωρισμός, ἀποχώρισις ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἀνάθεμα καὶ τὰ μακρὰ καὶ τὰ ᾠπιδεβασέας, κλάψο με, τρυγονίτσα μου, ντὸ εἶμαι ξενιτέας

Ἰμερ.

Ἀνάθεμα καὶ τὰ μακρὰ καὶ τὰ ᾠπιδεβασέας, τὴν κάρδᾶ μ' πάλ' ἐγόμεωσαν τέρτᾶ καὶ πικρασέας

(κάρδᾶ = καρδίαν, τέρτᾶ = λύπας, νιέρτῆα) Κρώμν.

